

PL

PL

PL

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, 05.02.2009
SEK(2009) 113 wersja ostateczna

DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI

dokument uzupełniający

**rozporządzenie Komisji w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE w odniesieniu do
wymogów dotyczących ekoprojektu dla prostych set-top boksów**

STRESZCZENIE OCENY SKUTKÓW

**{K(2009) 582 wersja ostateczna}
{SEK(2009) 114}**

DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI

dokument uzupełniający

rozporządzenie Komisji w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla prostych set-top boksów

STRESZCZENIE OCENY SKUTKÓW

Kontekst

Dyrektywa 2005/32/WE (dyrektywa w sprawie ekoprojektu) ustanawia ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów wykorzystujących energię. Wymogi dotyczące ekoprojektu są wymogami prawnymi (na mocy art. 95 podstawy prawnej), jakie muszą spełniać produkty, aby mogły zostać wprowadzone na rynek, co ma na celu poprawę ekologiczności tych produktów przy jednoczesnym zagwarantowaniu ich swobodnego przepływu w ramach rynku wewnętrznego. Zgodnie z dyrektywą ramową środki wykonawcze określające wymogi dotyczące ekoprojektu są przyjmowane przez Komisję (przy wsparciu komitetu regulacyjnego) dla tych produktów wykorzystujących energię, których wielkość sprzedaży jest znacząca, które mają znaczący wpływ na środowisko naturalne i które posiadają znaczący potencjał w zakresie poprawy ich ekologiczności.

Proste set-top boksy (zwane dalej „SSTB”), których główną funkcją jest przetwarzanie cyfrowych sygnałów wejściowych na analogowe sygnały wyjściowe, w pełni spełniają te kryteria. Podczas dokonującego się obecnie procesu przejścia z nadawania analogowego na cyfrowe trzeba będzie wyposażyć w te urządzenia odbiorniki telewizyjne nieprzystosowane do odbioru sygnałów cyfrowych. Do 2015 r., kiedy to nadawanie analogowe w UE zostanie zakończone, znacznie wzrosną sprzedaż i łączne zużycie energii przez SSTB.

Parlament Europejski¹ podkreślił pilną potrzebę zaproponowania dla tych urządzeń minimalnych wymogów w zakresie wydajności energetycznej, a postulat ten poparli także przedstawiciele państw członkowskich w ramach forum konsultacyjnego.

Podejście do określenia wymogów dotyczących ekoprojektu

Podejście dotyczące opracowania proponowanego rozporządzenia w sprawie SSTB oraz niniejsza ocena skutków opierają się na opisanych poniżej czterech etapach:

Etap 1: ocena kryteriów dla środka wykonawczego dotyczącego ekoprojektu ustanowionych w art. 15 ust. 2 lit. a)–c) dyrektywy w sprawie ekoprojektu, przy uwzględnieniu parametrów ekoprojektu określonych w załączniku I do tej dyrektywy;

Etap 2: rozważenie odpowiednich inicjatyw wspólnotowych, sił rynkowych i rozbieżności w zakresie ekologiczności dostępnego na rynku sprzętu o równorzędnej funkcjonalności, jak określono w art. 15 ust. 2 dyrektywy w sprawie ekoprojektu;

Etap 3: określenie odpowiednio ambitnych celów polityki, obejmujących warianty strategiczne prowadzące do ich osiągnięcia oraz kluczowe elementy środka wykonawczego dotyczącego ekoprojektu określone w załączniku VII do dyrektywy w sprawie ekoprojektu.

¹ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 31 stycznia 2008 r. w sprawie planu działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii.

Etap 4: ocena skutków ekologicznych, ekonomicznych i społecznych, przy uwzględnieniu kryteriów dotyczących środków wykonawczych, określonych w art. 15 ust. 5 dyrektywy w sprawie ekoprojektu.

Streszczenie wyników poszczególnych etapów

Etap 1

W celu dokonania oceny kryteriów odnoszących się do środków wykonawczych dotyczących ekoprojektu, określonych w art. 15 ust. 2 dyrektywy w sprawie ekoprojektu, Komisja przeprowadziła badanie techniczne, ekologiczne i ekonomiczne poświęcone SSTB („badanie przygotowawcze”), zgodne z przepisami art. 15 ust. 4 lit. a) oraz załącznikami I i II do dyrektywy w sprawie ekoprojektu.

W zakresie kryteriów określonych w art. 15 ust. 2 dyrektywy w sprawie ekoprojektu w badaniu przygotowawczym² ustalono następujące wyniki dla SSTB w UE:

Art. 15 ust. 2 lit. a)	Roczna wielkość sprzedaży we Wspólnocie:	90 mln sztuk w 2010 r. 177 mln sztuk w 2014 r.
Art. 15 ust. 2 lit. b)	Wpływ na środowisko naturalne: zużycie energii przez proste set-top boksy	6 TWh w 2010 r. 14 TWh w 2014 r.
Art. 15 ust. 2 lit. c)	Potencjał poprawy w zakresie ekologiczności produktu (zastosowanie istniejących oszczędnych technologii)	0,5 TWh w 2010 r. 9 TWh w 2014 r.

Potencjał poprawy wynika z faktu, iż istniejące oszczędne rozwiązania techniczne umożliwiają znaczne zmniejszenie zużycia energii elektrycznej przez te urządzenia. Zwiększa go również brak korelacji między cenami poszczególnych SSTB posiadających taką samą funkcjonalność a zużyciem energii przez te SSTB.

Łączny potencjał w zakresie oszczędności energii na lata 2010-2020 przewyższa roczne zużycie energii elektrycznej gospodarstw domowych w Szwecji, a zatem można go uznać za znaczny.

Etap 2

Zgodnie z art. 15 ust. 2 i art. 15 ust. 4 lit. c) dyrektywy w sprawie ekoprojektu rozpatrywane jest właściwe prawodawstwo wspólnotowe i krajowe ustawodawstwo w zakresie ochrony środowiska. Uwzględnione zostają dobrowolne inicjatywy w tej dziedzinie, zarówno na szczeblu wspólnotowym, jak i państw członkowskich, analizie zostają również poddane przeszkody utrudniające przebieg na rynku technologii o wyższym poziomie ekologiczności i prowadzące do nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku.

Na poziomie Wspólnoty dobrowolny kodeks postępowania określający kryteria efektywności energetycznej dla SSTB jest stosowany przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji w Isprze. Inicjatywa ta okazała się bardzo przydatna w zakresie dostarczania danych technicznych

² „Preparatory studies for Eco-design Requirements of EuPs –Simple Digital TV Converters (Simple Set Top Boxes)”, MVV Consulting GmbH, sprawozdanie końcowe z dnia 17 grudnia 2007 r.; dokumentacja dostępna na stronach internetowych DG TREN poświęconych ekoprojektowi: http://ec.europa.eu/energy/efficiency/ecodesign/eco_design_en.htm

dotyczących SSTB, lecz w związku z ograniczoną liczbą przystąpień do przedmiotowego dobrowolnego kodeksu ze strony producentów, miała ona niewielki wpływ na rynek.

Na szczeblu państw członkowskich program przyznawania etykiet efektywności energetycznej dla SSTB zarządzany przez fundusz ds. oszczędzania energii (ang. Energy Saving Trust) prowadzi Zjednoczone Królestwo. Ten dobrowolny program etykietowania efektywności energetycznej miał ograniczony wpływ na rynek, jako że niewiele produktów spełniało określone w nim kryteria.

Rozporządzenie w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla zużycia energii przez elektryczne i elektroniczne urządzenia gospodarstwa domowego i urządzenia biurowe w trybie czuwania i wyłączenia, przyjęte w grudniu 2008 r., wykorzystuje tylko część potencjału SSTB w zakresie oszczędności energii. Powodem tego jest fakt, że powyższe rozporządzenie horyzontalne dotyczy jedynie kwestii zużycia energii przez SSTB w trybie czuwania, a harmonogram wejścia w życie poszczególnych wymogów określonych w rozporządzeniu w sprawie trybu czuwania nie pozwoli na wykorzystanie największego potencjału SSTB w zakresie oszczędności energii związanego z korzystaniem z niego.

Nie odnotowano żadnych innych inicjatyw unijnych lub krajowych mających na celu ograniczanie zużycia energii przez SSTB.

Choć łączne zużycie energii przez SSTB na poziomie UE jest znaczne, to na poziomie poszczególnych gospodarstw domowych nie wpływają one w dużym stopniu na wysokość rachunku za energię elektryczną. Dlatego też konsumenci koncentrują się na cenie kupna SSTB i nie biorą pod uwagę zużycia energii przez te urządzenia w trakcie ich cyklu życia. W związku z tym producenci nie mają motywacji do zmniejszania energochłonności tych urządzeń, nawet jeśli cel ten mógłby zostać osiągnięty przy minimalnych (albo nawet żadnych) dodatkowych kosztach z ich strony, a przynieść znaczne oszczędności konsumentowi oraz zapewnić zmniejszenie emisji CO₂. Dodatkowym czynnikiem prowadzącym do nadmiernego zużycia energii przez SSTB jest to, że konsumenci mają tendencję do pozostawiania ich stale w trybie aktywnym, nawet po wyłączeniu odbiornika telewizyjnego.

Podsumowanie etapów 1 i 2

W nadchodzących latach liczba SSTB sprzedanych w UE oraz związane z nimi zużycie energii będą szybko rosnąć. Istniejące oszczędne rozwiązania pozwalające na zmniejszenie zużycia energii przez te urządzenia nie są stosowane z powodu opisanych powyżej nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku. Obecne inicjatywy polityczne mają bardzo ograniczony wpływ na ekologiczność SSTB. W przypadku braku działań na poziomie Wspólnoty istnieje ryzyko, że przyszłe inicjatywy podejmowane w tym zakresie na szczeblu państw członkowskich mogą mieć negatywny wpływ na swobodny przepływ tych produktów w ramach rynku wewnętrznego.

Ustalono, że kryteria odnoszące się do środków wykonawczych dotyczących ekoprojektu, o których mowa w art. 15 ust. 2 dyrektywy w sprawie ekoprojektu, zostały spełnione, a SSTB powinny zostać objęte środkiem wykonawczym dotyczącym ekoprojektu, zgodnie z art. 15 ust. 1 dyrektywy w sprawie ekoprojektu.

Etap 3

Zgodnie z załącznikiem II do dyrektywy w sprawie ekoprojektu poziom wymogów w zakresie poprawy ekologiczności SSTB, a w szczególności wykorzystania przez nie zasobów takich jak energia, należy określać na podstawie analizy najniższych kosztów jakie mógłby ponieść użytkownik SSTB w całym okresie cyklu życia produktu. Ponadto, uwzględniane są poziomy odniesienia dla technologii służące osiągnięciu najwyższego stopnia ekologiczności,

określone w badaniu przygotowawczym oraz rozmowach z zainteresowanymi stronami w ramach posiedzenia Forum Konsultacyjnego ds. Ekoprojektu³ w dniu 22 lutego 2008 r.,. Wyniki te przekładają się na cele, na których osiągnięcie nastawiony jest środek wykonawczy.

Celem proponowanego rozporządzenia jest uruchomienie przemian rynkowych, które doprowadziłyby do wykorzystania potencjału poprawy w zakresie ekologiczności produktu. W tym kontekście rozważono kilka wariantów strategicznych, w tym samoregulację, obowiązkowe etykietowanie efektywności energetycznej oraz minimalne wymogi dotyczące wydajności energetycznej. Ze względu na wyraźnie udzielony prawodawcy mandat dla ustanowienia wymogów dotyczących ekoprojektu dla elektroniki użytkowej, szczegółowość analizy wariantów innych niż środek wykonawczy dotyczący ekoprojektu jest proporcjonalna do wykonawczego charakteru aktu prawnego. W głównej mierze skoncentrowano się na ocenie kluczowych elementów analizy przy uwzględnieniu badania przygotowawczego oraz wkładu ze strony zainteresowanych stron.

Etap 4

Przeprowadzana jest ocena zaproponowanego środka wykonawczego. W szczególności analizowane są warianty dotyczące rozłożenia w czasie wprowadzania poszczególnych wymogów dotyczących ekoprojektu, przy uwzględnieniu kryteriów określonych w art. 15 ust. 5 dyrektywy w sprawie ekoprojektu, oraz skutków dla producentów, w tym MŚP.

Podsumowanie etapów 3 i 4

Porównanie poszczególnych wariantów strategicznych oraz wkład, którego dostarczyło badanie przygotowawcze oraz proces konsultacji, wskazują na to, że właściwym rozwiązaniem prowadzącym do wykorzystania potencjału poprawy w zakresie ekologiczności SSTB, jest rozporządzenie ustanawiające wymogi dotyczące ekoprojektu w zakresie zużycia energii przez SSTB oraz zarządzania jej zużyciem. Wymogi określone w rozporządzeniu powinny być wprowadzane w dwóch etapach, które rozpoczynałyby się odpowiednio rok i trzy lata po wejściu w życie rozporządzenia. To podejście zapewnia:

- szybkie wykorzystanie potencjału zwiększenia oszczędności w zakresie zużycia energii elektrycznej przez SSTB, co pozwoli na znaczne zmniejszenie zużycia energii elektrycznej i emisji CO₂ we Wspólnocie przy jednoczesnym zmniejszeniu kosztów ponoszonych przez konsumentów w trakcie cyklu życia tych urządzeń;
- zmniejszenie łącznego zużycia energii elektrycznej przez SSTB o około 47 TWh do 2020 r., w porównaniu ze scenariuszem zakładającym niepodjęcie żadnych działań, co przekłada się na oszczędności rzędu 7,2 mld EUR i redukcję emisji CO₂ o 17 mln ton;
- zmniejszenie o około 30 % kosztów ponoszonych w trakcie cyklu życia SSTB;
- jasne ramy prawne zapewniające równe zasady dla producentów, gwarantujące uczciwą konkurencję oraz swobodny przepływ tych towarów;
- harmonizację wymogów dotyczących SSTB we Wspólnocie, co pozwoli na maksymalne zmniejszenie obciążeń administracyjnych i kosztów ponoszonych przez podmioty gospodarcze;

³ Forum Konsultacyjne jest gremium o zrównoważonym składzie, którego członkami są przedstawiciele państw członkowskich i zainteresowanych stron takich jak przedstawiciele branży, konsumenci oraz organizacje pozarządowe działające w obszarze ochrony środowiska, proszone o przedstawienie swoich poglądów.

- uniknięcie nieproporcjonalnych obciążeń dla producentów podczas okresów przejściowych dzięki należytemu uwzględnieniu cykli modyfikacji produktów;
- uruchomienie dodatkowych oszczędności energii poza Wspólnotą w związku ze sprzedażą tych urządzeń na poziomie światowym i ich wytwarzaniem według identycznych specyfikacji na inne rynki.

Monitorowanie

Monitorowanie skutków będzie prowadzone w głównej mierze poprzez nadzór nad rynkiem prowadzony przez organy państw członkowskich zapewniające spełnianie wymogów. Stosowność zakresu, definicji i pojęć będzie monitorowana w ramach ciągłego dialogu prowadzonego z zainteresowanymi stronami oraz państwami członkowskimi.